

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 44/2020-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. februára 2020 v senáte zloženom z predsedu Mojмира Mamojku a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného spoločnosťou Sýkora – advokátska kancelária, Zoborská 13, Košice, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Matej Sýkora, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva nebyť stíhaný inak ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10 To 34/2016 z 31. januára 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tdo 84/2017 z 5. decembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. februára 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenia svojho základného práva nebyť stíhaný inak ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 To 34/2016 z 31. januára 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Tdo 84/2017 z 5. decembra 2018.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je obvineným v trestnej veci poškodzovania veriteľa podľa ustanovení § 239 ods. 1 písm. a) ods. 5 písm. a) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Uznesením Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 T 14/2016 zo 7. novembra 2016 bolo rozhodnuté o zastavení trestného stíhania podľa § 290 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), pretože v priebehu konania došlo k zmene poškodeného, a to na základe vzdania sa všetkých práv prvotného poškodeného na základe zmluvy o postúpení pohľadávky na syna sťažovateľa, ktorý nesúhlasil s trestným stíhaním sťažovateľa.

3. Proti predmetnému uzneseniu okresného súdu podal prokurátor sťažnosť v neprospech sťažovateľa, o ktorej rozhodol krajský súd namietaným uznesením tak, že zrušil prvostupňové uznesenie o zastavení trestného stíhania a uložil okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol, pretože záver okresného súdu vedúci k zastaveniu trestného stíhania nemal oporu v zákonnej úprave a je nesprávny. Následne dovolanie

sťažovateľa [uplatnené dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pozn.] proti uvedenému druhostupňovému rozhodnutiu bolo namietaným uznesením najvyššieho súdu podľa ustanovení § 382 písm. f) Trestného poriadku odmietnuté ako neprípustné.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti adresovanej ústavnému súdu v prvom rade dôvodí, že výklad, ktorý uplatnil najvyšší súd v jeho veci, je „*neprípustne reštriktívny a v rozpore s ústavou zaručenými právami*“ podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj „*formalistický*“ a arbitrárny. Najvyšší súd sa „*odmietol meritórne zaoberať dovolaním sťažovateľa napriek tomu, že podmienky na vykonanie dovolacieho konania boli splnené a zároveň tým, že vo veci vykonal ústavne nesúladný výklad aplikovaných právnych noriem*“. Okresný súd správne podľa neho zastavil jeho trestné stíhanie „*za situácie, ak pôvodný ani nový veriteľ pohľadávky, ktorý je synom obžalovaného a teda osobou oprávnenou odoprieť vypovedať v zmysle § 221 ods. 1 v spojení s § 130 Trestného poriadku, neuplatňuje voči obžalovanému náhradu škody, nesúhlasí s vedením trestného stíhania, žiada trestné stíhanie zastaviť a nežiada náhradu škody, nemožno v trestnom stíhaní voči obžalovanému pokračovať, tobôž ak je zrejmé, že škoda bola pôvodnému veriteľovi uhradená*“.

5. V ďalšej argumentačnej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ súčasne cituje viaceré príslušné ustanovenia Trestného poriadku a tvrdí, že krajský súd v namietanom uznesení „*interpretoval dotknuté zákonné ustanovenia ústavne nekonformným spôsobom, arbitrárne, svojvoľne a v extrémnom nesúlade so zmyslom a účelom daných ustanovení, ako aj ustálenou súdnou praxou*“. Sťažovateľ je konkrétne toho názoru, že „*všeobecné súdy pri výklade a aplikácii ustanovení § 46 ods. 1, § 48 ods. 4, § 130, § 211 ods. 1, § 212 ods. 2 a § 9 ods. 1 Trestného poriadku dospeli k záverom, ktoré sú v zjavnom rozpore so zmyslom a účelom právnej úpravy*“. Krajský súd sa tiež «*v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal a argumentmi sťažovateľa a vo veci vykonal „ústavne nesúladný výklad aplikovaných právnych noriem*“».

6. Na základe všetkých uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd rozhodol o jeho ústavnej sťažnosti nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným uznesením najvyššieho súdu a namietaným uznesením krajského súdu, tieto rozhodnutia zrušil, vrátil vec sťažovateľa krajskému súdu na nové konanie a priznal mu tiež náhradu trov konania.

II.

Relevantná právna úprava a ustálená judikatúra ústavného súdu

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

9. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

10. Podľa § 56 ods. 2 tohto ustanovenia ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojich označených základných práv (bod 1) namietanými uzneseniami krajského súdu a najvyššieho súdu z dôvodov uvedených v bode 4 a 5 tohto uznesenia.

12. Ústavný súd v zmysle svojej ustálenej judikatúry nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať skutkové a právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, s výnimkou ich arbitrárnosti alebo zjavnej neodôvodnenosti majúcej za následok porušenie základného práva (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

13. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov (teda v danej veci Trestného poriadku) s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 429/2014). Ústavný súd na tomto mieste pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo všeobecnosti platí, že ústavný súd je zdržanlivý, pokiaľ ide o zásahy do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. V trestných veciach to zvyrazňujú čl. 50 ods. 1 v spojení s čl. 142 ods. 1 ústavy tým, že stanovujú všeobecné súdy ako jedinú oprávnenú rozhodovať o vine a treste za trestné činy (obdobne m. m. I. ÚS 429/2014).

14. Ústavný súd sa v prvom rade oboznámil s obsahom namietaných uznesení krajského súdu a najvyššieho súdu, aby posúdil zlučiteľnosť ich obsahu s obsahom sťažovateľom označených práv zaručených ústavou a dohovorom.

III.

Právne hodnotenie ústavného súdu

K namietanému uzneseniu krajského súdu

15. Krajský súd vo výrokovej časti rozhodnutia podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu (pozri bod 2) a v jeho odôvodnení na 7 stranách po opísaní skutkových a právnych záverov okresného súdu a odvolacích námietok okresného prokurátora, ako aj vyjadrenia sťažovateľa k jeho odvolaniu (s. 2 až 4) uzavrel, že sa s právnym názorom okresného súdu nemôže stotožniť z dvoch podstatných dôvodov, a to preto, že „rozhodoval podľa ust. § 290 ods. 1 Tr. poriadku, teda na základe okolností, ktoré mali nastať v štádiu od skončenia preskúmania obžaloby, hoci okolnosti uvádzané prvostupňovým súdom boli známe už pred podaním obžaloby a hlavné pojednávanie doposiaľ nenariadil. Prvostupňový súd mal teda o namietaných skutočnostiach rozhodovať pri preskúmaní obžaloby podľa § 241 Tr. poriadku“, a tiež preto, že „nesprávny je... aj záver prvostupňového súdu o neprípustnosti trestného stíhania obvineného podľa § 9 ods. 1 písm. f) Tr. poriadku“. Ďalej krajský súd po citácii relevantných ustanovení Trestného poriadku zdôraznil, že „z obsahu spisu vyplýva, že proti obvinenému je vedené trestné stíhanie pre zločin poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a), ods. 5 písm. a) Tr. zákona. Podľa obžalobného návrhu prokurátora mala byť uvedeným trestným činom spôsobená majetková škoda 135.497,45 eur [REDACTED], ktorá síce vo veci podala trestné oznámenie, ale priznanie náhrady škody v trestnom konaní nežiadala, lebo si túto už uplatnila v občianskom súdnom konaní.

V súlade s ust. § 46 ods. 1 Tr. poriadku je tak v predmetnom trestnom konaní poškodeným [REDAKOVANÉ], ktorej patria aj všetky procesné práva, viažuce sa k poškodenému v trestnom konaní. Keďže [REDAKOVANÉ] je právnickou osobou, tak nie je a ani nemôže byť osobou, ktorej súhlas by bol podľa § 211 ods. 1 Tr. poriadku potrebný na vykonanie trestného stíhania obvineného [REDAKOVANÉ]. Ako právnická osoba totiž nemôže byť k obvinenému v takom pomere, ktorý by ju podľa § 130 Tr. poriadku oprávňoval odoprieť vypovedať.

Na neexistencii potreby udelenia súhlasu poškodeného s trestným stíhaním nezmenilo nič ani následné postúpenie pohľadávky na náhradu škody [REDAKOVANÉ] synovi obvineného [REDAKOVANÉ], ku ktorému došlo Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 19.12.2012 a oznámením postupcu o postúpení pohľadávky.

Z ust. § 48 ods. 4 Tr. poriadku je totiž zrejmé, že právne nástupníctvo je obmedzené iba na uplatnenie nároku na náhradu škody. Len ak ide o uplatnenie nároku na náhradu škody, prechádzajú práva, ktoré Trestný poriadok priznáva poškodenému, aj na jeho právneho nástupcu. Neprechádza právo na udelenie súhlasu poškodeného s trestným stíhaním podľa § 211 Tr. poriadku, ktoré je osobným právom viažucim sa iba na osobu poškodeného. V danom prípade to platí o to viac, že [REDAKOVANÉ] takéto právo ani nemala.

Pokiaľ teda prvostupňový súd dospel k záveru, že trestné stíhanie obvineného je neprípustné, lebo jeho syn, ako nový veriteľ pohľadávky na náhradu škody spôsobenej žalovaným trestným činom, nedal súhlas s trestným stíhaním, a na základe tohto záveru trestné stíhanie zastavil, tak nepostupoval správne a jeho napadnuté rozhodnutie je nezákonné.“.

16. Po preskúmaní namietaného uznesenia krajského súdu vo vzťahu k námietkam sťažovateľa predneseným v ústavnej sťažnosti (bod 5) ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa nie je opodstatnená. Krajský súd jasným a zrozumiteľným spôsobom reagoval na okolnosti danej veci a výklad príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktorý zvolil, nie je svojvoľný alebo arbitrárny, majúci za následok porušenie označených práv sťažovateľa. Na všetky ťažiskové otázky tejto trestnej veci reagoval jasne a dostatočným spôsobom.

17. V nadväznosti na uvedené ústavný súd podotýka, že obsahom sťažnostných námietok je iba skutočnosť, že sťažovateľ sa nestotožňuje s právnym posúdením veci odvolacím trestným súdom, ktorého postup vyústil do vydania namietaného uznesenia krajského súdu. Vykladať a aplikovať zákony je iba v právomoci všeobecných súdov a ak tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá žiadny dôvod doň zasahovať alebo nahradzovať výklad Trestného poriadku v tejto veci namiesto trestného súdu.

18. V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tiež ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom právnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03).

19. Vychádzajúc z uvedených záverov, ústavný súd posúdil pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa v časti formulovaného porušenia označených práv namietaným uznesením krajského súdu ako zjavne neopodstatnenú. Vzhľadom na uvedené sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

K namietanému uzneseniu najvyššieho súdu

20. Ústavný súd súčasne konštatuje, že po preskúmaní dovolacích námietok sťažovateľa v jeho dovolaní z 31. augusta 2017, ktoré opakuje aj v konaní o ústavnej sťažnosti, ako aj namietaného uznesenia najvyššieho súdu, ktoré napáda z dôvodov uvedených v bode 4 tohto rozhodnutia, nezistil taký výklad príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktorý by bol z ústavného hľadiska neakceptovateľný.

21. Najvyšší súd odôvodnil svoje rozhodnutie [sťažovateľ uplatnil dovolací dôvod, podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku – rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia] síce stručne, ale v zásade zbral do úvahy stanovisko okresného prokurátora, ktorý napadnuté uznesenie krajského súdu považoval za vydané v súlade so zákonom z dôvodu, že nešlo o konečné meritórne rozhodnutie. Okresný prokurátor navrhoval dovolanie sťažovateľa odmietnuť podľa § 382 písm. f) Trestného poriadku alternatívne zamietnuť podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku.

22. Zvolená interpretácia § 368 ods. 1 a 2 Trestného poriadku o neprípustnosti dovolania najvyšším súdom a z nej vyplývajúci záver na strane 3, že „*dovolanie voči uzneseniu krajského súdu, ktorým zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu o zastavení trestného stíhania... nemožno podať a v posudzovanom prípade nejde ani o rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol (v merite veci)*“, je zrozumiteľná a nemožno ju považovať za arbitrárnu a svojvoľnú.

23. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd teda konštatuje, že najvyšší súd sa predmetnou vecou zaoberal primeraným spôsobom a následne dostatočným spôsobom odôvodnil svoje závery. Ústavný súd pri preskúmaní namietaného uznesenia najvyššieho súdu nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu, t. j. taký postup, ktorý by nemal oporu v zákone, keďže najvyšší súd sa opieral pri svojom rozhodovaní o aplikáciu a interpretáciu relevantnej právnej úpravy, ktorá nijako nepopiera

jej účel a zmysel, a preto nemožno namietané uznesenie najvyššieho súdu z ústavnoprávneho hľadiska hodnotiť ako ústavne nekonformné.

24. Ak má sťažovateľ na danú vec iba iný názor, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej už viackrát zdôraznil, že nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhovie, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom (napr. IV. ÚS 340/04, II. ÚS 519/2012, II. ÚS 140/2013).

25. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel aj v tejto časti k záveru, že v danom prípade neexistujú skutočnosti, ktoré by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie signalizovali možnosť vyslovenia porušenia označených práv podľa ústavy a dohovoru namietaným uznesením najvyššieho súdu, a preto sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

26. Pokiaľ ide o formulovanú námietku porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 ústavy namietanými uzneseniami krajského súdu a najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ túto odôvodnil, okrem citácie tohto článku ústavy na s. 4 svojej ústavnej sťažnosti iba týmto všeobecným konštatovaním *„V zmysle čl. 17 ods. 2 ústavy musia zákonu zodpovedať tak dôvody, ako aj spôsob, na základe ktorých možno konkrétnu osobu stíhať. Stíhanie určitej osoby môže byť konformné s týmto právom, iba ak materiálne a formálne podmienky postupu orgánov štátu v trestnom konaní vychádzajú zo zákona“*, čo nemožno v nijakom prípade považovať za riadnu ústavnoprávnu argumentáciu. V predmetnej časti ústavná sťažnosť neobsahuje totiž žiadne odôvodnenie, ktoré je jednou zo všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania pred ústavným súdom.

27. Ústavný súd pripomína, že takéto nedostatky v zákonom ustanovených náležitostiach nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Nedostatok, resp. nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí návrhu účastníka konania je v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu dôvodom odmietnutia sťažnosti (podobne napr. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 210/09, III. ÚS 32/2011).

28. Vychádzajúc z uvedených záverov, ústavný súd posúdil pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti formulovaného porušenia označeného základného práva ako nespĺňajúcu zákonom ustanovené náležitosti. Vzhľadom na uvedené sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu